

IGAZSÁGÜGYI MINISZTERIUM
EMBERI JOGI MUNKACSOPORT TITKÁRSÁGA

ROMAÜGYEKÉRT FELELŐS TEMATIKUS MUNKACSOPORT

IKT. SZÁM: VII/13/2/2018
MELLÉKLET: JELENLÉTI ÍV

EMLÉKEZTETŐ
2018. FEBRUÁR 23. 13.00

Helyszín: Oktatási Hivatal, 1117 Budapest, Erőmű u. 4.

Időpont: 2018. február 23. 13.00

Tárgy: Romaügyekért Felelős Tematikus Munkacsoport ülése

Jelen vannak: a mellékelt jelenléti ív szerint

1. napirend: Roma civil szervezetek helyzete Magyarországon

Tircsi Richárd az EMMI Nemzetiségi Főosztályának vezetője bevezetőjében beszélt a magyarországi civil szervezetekről. Kiemelte, hogy az egyesülési jog mindenkit megillető alapvető szabadságjog, amelynek alapján mindenkinek joga van ahhoz, hogy másokkal szervezeteket, illetve közösségeket hozzon létre vagy azokhoz csatlakozzon. A civil szervezetek autonómiájához kapcsolódik az is, hogy az emberek önkéntes összefogásán alapul, amely nélkülözhetetlen minden társadalom egészséges fejlődéséhez és közös értékeink megőrzéséhez. Az egyesülési szabadság érvényesítése olyan alkotmányos alapjog, melyet az Alaptörvénnyel összhangban a civil szervezetek működési alapjainak megteremtésével a társadalmilag hasznos és közösség teremtő tevékenységük elismerésével a közérdekű, illetve közhasznú tevékenységük támogatásával is segítik. Az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról szóló 2011. évi CLXXV. törvényben (a továbbiakban: Civiltv.) meghatározott szervezeteket, valamint azokat a szervezeteket, amelyek esetében külön törvény bírósági nyilvántartásba vételt rendel, a szervezet székhelye szerinti illetékes törvényszék veszi nyilvántartásba. A bíróság tartja nyilván az egyesületeket, a pártokat, sport szervezeteket és szövetségeket, az alapítványokat, a közalapítványokat, a magánnyugdíj-pénztárakat és minden olyan szervezetet, amelynek e törvény szerinti nyilvántartásba vételét törvény elrendeli. A nyilvántartást vezető bíróság illetékes az e törvényben meghatározott polgári nem peres eljárások lefolytatására is. A Civil tv. 88/B. §-a szerint, amennyiben az egyesület alapszabályában meghatározott célja a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (a továbbiakban: Njtv.) rendelkezései szerinti nemzetiség érdekvédelme, érdekképviselése vagy a nemzetiségi kulturális autonómiával közvetlenül összefüggő tevékenység folytatása (nemzetiségi egyesület), akkor a bíróságtól igazolás kiadását kérheti a hatásköréről és arról, hogy mely nemzetiséget képviseli. A bíróság az igazolást az egyesület alapszabályában foglalt adatok alapján adja ki. Az Államtitkárság civil szervezetekkel kapcsolatos közérdekből nyilvános információk gyűjtése, rendszerezése, közzététele, illetve ezzel összefüggésben a kérelemre történő adatszolgáltatás biztosítása céljából akadálymentes honlapot működtet Civil Információs Portál, CIP portál néven. Itt

található a Nemzeti Együttműködési Alap (a továbbiakban: NEA) és más, a civil szervezetek támogatásával kapcsolatos információ is. A nemzetiségi civil szervezetek, egyesületek a tevékenységükkel kapcsolódnak a hazai nemzetiségi közfeladatokhoz, melyben a nemzetiségi, köztük a roma civil szervezetek, mint nemzetiségi közösségek jogi keretek között vállalják a nemzetiségi érdekek védelmét és képviselését. Ide sorolandó a választások különböző szintjein való részvétel, jelölő és listát állító szervezetek, illetve a nemzetiségi kulturális autonómia közvetett és közvetlen megvalósításában résztvevő egyesületek, akik kapcsolódnak az Államtitkárság mindennapi munkájához. **Tircsi Richárd** elmondta, hogy jelenleg a nemzetiségi hovatartozás bírósági bejegyzés során megjelölő roma civil szervezetek száma összesen 574, amelyből 182 törlés, felszámolás, végrehajtás alatt áll, így 392 szervezet működik jelenleg Magyarországon. A nemzetiségi politikai eredményekkel kapcsolatosan elmondta, hogy az elmúlt húsz év egyik legfontosabb eredményének tekinthető, hogy növekedésnek indult a nemzetiségi identitásukat megvallók száma és lakosságon belüli aránya. A 2011. évi népszámlálás eredményei alapján az ország lakosságának 6,4%-a, összesen 644.524 fő tartozik valamely nemzetiséghez. Miközben Magyarország lakosságának létszáma 2001-2011 között közel 2,7%-kal csökkent, a nemzetiséghez tartozók létszáma csaknem 40%-kal emelkedett. Tény, hogy a 2011. évi népszámlálás során a tíz évvel korábbi adatokhoz képest 153,4%, összesen 315.583 ember vallotta magát romának. Ez az adat szociológiai kutatások szerint a feltételezett roma népességnek még mindig csak a felét teheti ki, de jobban közelíti a szakirodalomban általánosan elfogadottan becsült a lakosságon belüli 7%-os arányt. Magyarország Alaptörvénye államalkotó tényezőként definiálja a Magyarországon élő nemzetiségeket, ami egyben azt is jelenti, hogy a magyar politikai nemzet része a 13 közösség úgy, hogy a saját eredeti identitásának megőrzése ezzel párhuzamosan biztosított. Ez azt jelenti, hogy sikerült olyan jogi háttérrel és társadalmi légkört teremteni, amelyben mindenki szabadon megvallhatja identitását, így lát az egyén és a csoport perspektívát Magyarországon a nemzetiségiként való megmaradásra. **Tircsi Richárd** felsorolta a nemzetiségek életét befolyásoló törvényeket. Elsőként említette az Alaptörvényt. Az országgyűlési képviselők választásáról szóló törvény paragrafusai alapján most már második alkalommal juttathatnak be képviselőt vagy szószólót a magyarországi nemzetiségek a Parlamentbe. Az Njtv. bontja ki az Alaptörvény rendelkezéseit. A helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásáról szóló törvény újra bevezeti a nemzetiségi kompenzációs listát, és a kedvezményes mandátum lehetőségét is megerősíti. A nemzetiségek országgyűlési képviselével kapcsolatban elmondta, hogy az Alaptörvény az államalkotó nemzetiségek számára jogot biztosít az Országgyűlés munkájában való részvételle. A nemzetiségek az ún. kedvezményes kvótával juthatnak be a Parlament soraiba, a legkevesebb mandátumot szerző képviselő szavazatszámának egynegyede elegendő a bejutáshoz. 2014-ben mind a 13 közösség szószólót juttatott be a Parlamentbe, mert aki nem tud teljes jogú képviselőt bejuttatni, az szószólót juttat be. A szószólók és a belőlük alakult Magyarországi Nemzetiségek Bizottsága tevékenysége a vártnál erősebb, az Államtitkársággal jó az együttműködés. Számtalan módosító indítvánnyal és lehetőséggel éltek a Parlamentben, ami az összes nemzetiség számára pozitívumként értékelhető. A roma nemzetiséget Farkas Félix, az Országos Roma Önkormányzat jelöltje képviseli. A Nemzetiségi Választási Iroda honlapján nyomon követhető a nemzetiségi választói névjegyzék alakulása, a legfrissebb adatok szerint jelenleg 236.931 fő nemzetiségi személy regisztrált, ebből 51.363 fő kérte, hogy a parlamenti választáson is nemzetiségi listára voksolhasson. A roma névjegyzéken 151.644 fő szerepel, akik közül 20.233 fő kérte, hogy a nemzetiségi listára szavazhasson. 2014-ben amennyiben 22.000 szavazatot összegyűjtött egy nemzetiségi lista, akkor már képviselőt juttathatott volna be a Parlament soraiba. **Tircsi Richárd** a nemzetiségi célú előirányzatokkal kapcsolatban elmondta, hogy a 2018. évi költségvetés közel 10,4 Mrd Ft-ot irányoz elő nemzetiségi tematikára. Ez a 2017. évi forrásokhoz képest további 20%-os növekedést jelent. A 2010-es számokat tekintve 189%-os emelkedés könyvelhető el a nemzetiségi célra fordítható források növekedésében. A joggyakorlatok tekintetében kiemelte a Nemzetiségi

Tanulmányi Ösztöndíjat, amelyet 2011-ben Navracsics Tibor miniszter úr hívott létre. Az ösztöndíj hátrányos helyzetű, de jól tanuló, nemzetiségi életében aktív fiatalokat segít. Ebben meghívások alapon olyan iskolák vehetnek részt, ahol van nemzetiségi anyanyelvű vagy két tannyelvű oktatás. A roma nemzetiség esetében, ahol nincs ilyen oktatási forma, ott a nyelvoktató formában tanító középiskolák is részt vehetnek benne. Az ösztöndíj elindulása óta 119 tanulónak – ebből 16 roma diáknak – sikerült segíteni az egyetemre való bejutáshoz, havi 60.000 forintos támogatással. Kiemelt támogatásban részesülnek nemzetiségi, kulturális, oktatási, öngazgatást megjelenítő intézményi beruházások. A nemzetiségi színházaknak szánt külön keret ebben az évben 130 millió Ft, amelyből a Karaván Színházat és a Czinka Panna roma színházi tevékenységet folytató egyesületet is tudják támogatni. Az Államtitkárság közvetlenül tud segíteni a roma civil szervezeteknek a nemzetiségi pályázatokon keresztül, amelyek négy kategóriában kerülnek kiírásra. Ennek a kerete is emelkedik évről évre. 2017-ben 1,075 Mrd Ft-ot osztottak szét 2112 nyertes pályázó között. 2018-ban ez az összeg már 1,415 Mrd Ft-ra emelkedett, melyből 2365 pályázatot támogatnak. A pályázatot a nemzetiségek kérésére nagyon korán kiírták, a döntés már januárban megszületett. Az anyaországi táborokkal kapcsolatban kiemelte, hogy a céljuk, hogy minden a köznevelésben részt vevő gyermek a tanulmányai során legalább egyszer eljuthatna anyanyelvű vagy anyaországi táborba. 2010-2017-ig 360 m Ft-ra, 2018-ban 400 m Ft-ra emelkedett a nemzetiségi táborokra fordítható keret, 2018-ban 518 tábort támogatnak nemzetiségi gyermekek számára. **Tircsi Richárd** elmondta, hogy a 2018-ban elnyert nemzetiségi pályázatok 36%-a a roma közösségé, ez az összeg 2018-ban 504 m Ft. Az összeg 203 roma civil szervezet működési támogatása mellett 415 roma rendezvényt és 257 gyermektábor megszervezésére nyújt támogatást. A pályázók szervezeti formáját tekintve 252 roma civil szervezet és 420 roma nemzetiségi önkormányzat kulturális és táborozási programjának megvalósítására teremt lehetőséget. A roma pályázatok megyei lebontásában látszik, hogy Baranya megyében sok aktív roma civil szervezet és roma önkormányzat működik, Somogy megyében mindhárom kategóriában kiemelt létszámmal vesznek részt és kapnak támogatást a civilek és a roma nemzetiségi önkormányzatok. A közösségeknek élni kell a mind jogszabályok nyújtotta lehetőségekkel, mind a megnövekedett források lehetőségével.

Jakus László a Czinka Panna Roma Kulturális Egyesület képviselőjében jelezte, hogy a roma civil szervezetek hátrányokkal küzdenek a civil szervezetek, illetve a nemzetiségi civil szervezetek között is. A nemzetiségi civil pályázat elődje, az Országgyűlés Emberi Jogi Bizottsága által kiírt pályázat volt, amelynek kerete hosszú éveken keresztül 110 m Ft volt. Üdvözölte, hogy a nemzetiségi civil pályázat 2018-ban már 500 m Ft-os kerettel rendelkezik. Magyarországon a roma vagy a nemzetiségi civil szervezetek számára két lehetőség van működési forráshoz jutni, az egyik a nemzetiségi civil pályázat, a másik a NEA. Jelezte, hogy a pályázatok kiírásának és elbírálásának előre hozása problémát eredményezett. Több civil szervezet is jelezte, hogy amennyiben mindkét pályázaton nyernek, akkor a NEA-s pályázatot elutasítják. Adott esetben a civil pályázaton nyernek 200 e Ft-ot, a NEA-n 500 e Ft-ot, de a NEA-s el lesz utasítva, mert ugyanarra a célra csak egyszer lehet pályázni. Megjegyezte, hogy egy működő civil szervezete számára a 700 e Ft is kevés. A 200 e Ft elmegy banki költségekre, 500 e Ft pedig adminisztratív dolgozó alkalmazására, mindkettő működési költség, de más költségelemre kerül elszámolásra. Ráadásul mindkét pályázatot az EPER rendszerben kell elszámolni. Kérte, hogy erre a problémára találjanak megoldást. **Javasolta, hogy jöjjön létre a NEA-n belül egy nemzetiségeket támogató kollégium.** A NEA létrejöttékor átvette az NCA kollégiumait, akkor még ez jól működött. Tavaly pár tevékenység bekerült és így felhígult a kollégium, amelyben a nemzetiségi civil szervezetek pályázhatnak. *A roma civil szervezetek hátrányokkal küzdenek, mert az 1%-ból, a tagdíjából és adományokból nincsenek bevételeik, mert nem olyan tevékenységet végeznek, amely a társadalom többsége számára támogatható, annak ellenére, hogy a társadalmi felzárkózás – amelyben a roma civil szervezetek hatékonyan részt vesznek – nagyon fontos,*

össztársadalmi ügy. Kérte, hogy az EMMI fontolja meg, hogy ezeknek a civil szervezeteknek a működését támogassák a NEA-n belül nemzetiségi civil szervezeteket támogató kollégium létrehozásával. Megjegyezte, hogy a roma nemzetiségi civil szervezeteknek még anyaországi támogatásuk sincs.

Tircsi Richárd elmondta, hogy a nemzetiségi pályázatok tekintetében felmerült az az igény, hogy minél korábban hozzájuthassanak a szervezetek és az önkormányzatok a támogatásokhoz, a programjaik megvalósításához vagy a működésükhöz. Így ebben az évben is, azok, akik teljesítik a visszaküldési feltételeket, a következő hónapban már a pénzükhöz juthatnak. De mivel a NEA-ban így később van döntés, valóban eleshetnek egy nagyobb civil szervezeti támogatástól. **Ígéretet tett rá, hogy a felvetett kérdésekre a későbbiek során válaszol.**

2. napirend: Nevelőszülőség napjainkban

Dr. Feffer Zsuzsanna, az EMMI Gyermekvédelmi és Gyámügyi Főosztályának szakreferense előadásában elmondta, hogy a Gyermek jogairól szóló ENSZ egyezményt hazánk 1991-ben ratifikálta és a 1991. évi LXIV. törvénnyel emelte be a magyar jogrendbe. Az egyezmény égisze alatt született meg az 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról (a továbbiakban: Gyvt.). Az egyezmény olyan alapvető gyermekjogokat rögzít, amelyet mind a családjában nevelkedő, mind a gyermekvédelmi szakellátásban nevelkedő gyerekek sorsának tervezése, szervezése során szem előtt kell tartani. A gyermekvédelmi szakellátásban nevelkedő kiskorúak száma és aránya nagyon magas. A gyermekvédelmi törvény hatályba lépése óta az utógondozói ellátásban részesülő fiatal felnőttek számára is nyújtanak ellátást. A gyermekvédelmi szakellátásban elhelyezett gyerek számára a szükségletének megfelelő ellátást kell biztosítani. A különleges szükségletű gyermek kategóriájába tartoznak a 3 éven aluli gyerekek – akik az életkorukból adódóan fokozott odafigyelést, gondoskodást igényelnek –, valamint a tartósan beteg és fogyatékos gyermekek. A speciális ellátást igénylő gyermekek valamilyen súlyos, disszociális magatartászavarral küzdenek, súlyos pszichiátriai kórképük van, illetve a kábítószerfüggők. A kettős szükséglet azt jelenti, hogy a gyermek mind a különleges, mind a speciális ellátási szükséglet vonatkozásában érintett. A gyermekvédelmi szakellátás rendszerének fokozott figyelmet kell arra fordítania, hogy folyamatosan emelkedik a szakellátásban nevelkedő gyerekek között a 12 éven aluliak aránya, folyamatosan nő a különleges szükségletű gyermekek száma, illetve egyre több speciális és kettős szükségletű gyermek van. Számukra nem is akárhol lehet megszervezni a szükségletüknek megfelelő gondoskodást. Nagyon lényeges, hogy a gyerekek egyre rosszabb személyiség állapotban kerülnek be a szakellátás rendszerébe. A kihívásokra megfelelő válasszal reagálva emelni kell a nevelőszülők számát, olyan kis férőhelyszámú gyermekotthonokat, lakásotthonokat kell kialakítani, ahol sokkal nagyobb figyelem irányul egy-egy gyermekre. A feladatot ellátó szakemberek képzése, továbbképzése során fokozott figyelmet kell arra fordítani, hogy a mindennapokban megjelenő élethelyzetekre, problémákra adekvát válaszokat tudjanak adni. Folyamatosan fejleszteni kell a strukturális és infrastrukturális feltételeket is. A működtetőknek lehetőségük van arra, hogy pályázati úton gyógyászati segédeszközöket szerezzenek be. A nagy létszámú gyermekotthonok kiváltása szépen alakul, 1998-ban a gyermekvédelmi szakellátásban nevelkedő gyerekek 40%-a élt nevelőszülőknél, ez az arány 2016-ra 64%-ra emelkedett. A 12 éven aluli gyermekek elhelyezését első sorban nevelőszülő háztartásában kell biztosítani. Van olyan eset, amikor egy nevelőszülő nem meri vállalni a gyermeket. Illetve előfordul olyan eset is, amikor a nevelőszülő nem tud nemet mondani. Ilyenkor a működtetőnek és a hatóságoknak kell közbelépni. Amennyiben a gyermek elhelyezése során nem találunk olyan nevelőszülőt, aki az adott gyermek gondozásáról gondoskodni tud, akkor lehetőség van gyermekotthoni, első sorban lakásotthoni elhelyezésre. A 2017. december 31-ei adatok szerint jelenleg Magyarországon 5531 nevelőszülő lát el feladatot. A 3 éven aluli gyermekek 86,4%-a

nevelkedik nevelőszülőknél. Nem csak állami fenntartású nevelőszülői hálózatok vannak, hanem egyházi és civil szervezetek is kiveszik a részüket a nevelőszülői ellátásból. Az egyházi fenntartók száma igen magas. **Dr. Feffer Zsuzsanna** előadásában elmondta, hogy a Gyvt. 54. §-a határozza meg, hogy milyen feltételeknek kell megfelelnie bárkinek, aki nevelőszülői tevékenységet akar végezni. Leglényegesebb a 24. életév betöltése és, hogy teljesen cselekvőképes legyen. Büntetlen előéletűnek kell lenni, és ezt erkölcsi bizonyítvánnyal kell igazolni. Az erkölcsi bizonyítvány igénylőlapon meg kell jelölni, hogy azt a Gyvt. hatálya alá tartozó szolgáltató tevékenység végzése céljából kéri. Ilyen esetben az erkölcsi bizonyítvány tartalmazni fogja, hogy pillanatnyilag büntetőeljárás hatálya alatt áll-e az illető. A nevelőszülőre, a gyermekotthon nevelőjére, a családi napközi működtetőjére, mindenkire egyöntetűen vonatkozik a Gyvt. 15. § (8) bekezdése szerinti kizáró okok vizsgálata. Fontos az életkori szabály, mely szerint a nevelőszülő legalább 18 évvel, de legfeljebb 50 évvel lehet idősebb a gondozásába kihelyezett gyermeknél. A Gyvt. lehetővé teszi, hogy különösen a gyermek érdekében el lehet érni az életkori szabálytól. Megfelelőnek kell lenni a nevelőszülő személyiségének, egészségi állapotának és lakókörnyezetének is. 2014. január 1-től változott a nevelőszülői jogviszony rendszere. Nevelőszülői foglalkoztatási jogviszony a működtető és a nevelőszülő között jön létre fő szabály szerint határozatlan időre. A nevelőszülői jogviszony a keretmegállapodással jön létre, amely tartalmazza a működtető és a nevelőszülő közötti jogviszonyban lényeges szerződési elemeket. Gyermek befogadásakor a működtető a kiegészítő megállapodásban rögzíti a nevelőszülőnek a gyermek ellátásával kapcsolatos feladatait. A megállapodást csak közös megegyezéssel lehet módosítani. A nevelőszülő a foglalkoztatási jogviszonya mellett bármilyen más jogviszonyban foglalkoztatható. A működtető alkalmazásában álló nevelőszülői tanácsadó felkészíti a nevelőszülőt a gyermek befogadására. A nevelésbe vételi eljárás folyamatában a gyámhatóságon az elhelyezési tárgyaláson első alkalommal van arra lehetőség, hogy a nevelőszülő találkozzon a gyermekkel és annak vérszerinti családjával. Mire a gyámhatóság az érdemi döntését meghozza, plusz információkkal kell rendelkeznie a nevelőszülőnek, annak érdekében, hogy a gyermek összes problémájában tudjon segíteni. A gyermekek biztonságának fokozása érdekében 2018. január 1-től a jogviszony létesítésekor a nevelőszülőnek nyilatkoznia kell arról, hogy korábban állt-e már jogviszonyban más működtetővel. Amennyiben volt, akkor a működtető tájékoztatást kérhet a nevelőszülő együttműködési készségéről, a jogviszonya megszűnésének okairól. Keretmegállapodás megkötésére csak akkor kerülhet sor, ha a nevelőszülő minden feltételnek megfelelt. A tárgyi feltételek alapja a száraz, világos, jól fűthető ingatlan, a gyermek nevelőszülőtől külön való elhelyezése és a gyermek életkorának megfelelő bútorzat biztosított legyen. Egy lakószobába alapterülettől függetlenül max. 4 gyermek helyezhető el, alapvetően gyermekenként 6 nm-nek kell lennie. A nevelőszülő a saját kiskorú gyermekeit is beszámítva legfeljebb 6, amennyiben nincs saját kiskorú gyermeke, akkor összesen 5 gyermek ellátását biztosíthatja. A fentiektől a gyermek érdekében el lehet térni. A gyerekek létszámát igazítani kell az adott gyerekek szükségletéhez. **Dr. Feffer Zsuzsanna** elmondta, hogy a nevelőszülőiségnek régóta hagyománya van hazánkban. A hivatásos nevelőszülői jogviszony 1997. november 1 óta létezik, amely kvázi közalkalmazotti jogviszonynak minősült. A „hagyományos” nevelőszülők nem voltak munkajogi jogviszonyban a működtetővel. 2014. január 1-én került sor a nevelőszülői foglalkoztatási jogviszony beiktatására, amely társadalombiztosítási ellátásra való jogosítványt ad a nevelőszülők számára, illetve ez az időszak nyugdíjszerző időtartamnak számít. 2015. január 1-től a nevelőszülő képzés is átalakult. 60 órás tanfolyam elvégzése után létrejöhethet a foglalkoztatási jogviszony, de 2 éven belül meg kell szerezni az 500 órás OKJ vagy a 240 órás KOP képesítést. Jelenleg OKJ képzés már nem indult, mindenki KOP képzésen vesz részt. Az EMMI honlapján elérhető a nevelőszülői központi oktatási program. A 240 órás KOP képzés gyakorlat orientált, intenzív jelenléti képzés, melyet a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóságon kívül az EMMI miniszter által kijelölt egyházi és civil fenntartók folytathatnak. A nevelőszülő díjazása az alapdíjból, a kiegészítő díjból és a többletdíjből áll és attól függ, hogy hány gyermek van elhelyezve az adott

háztartásban, ez a nevelőszülő fizetése. Az alapidő jár függetlenül attól, hogy van-e nála elhelyezve gyermek, a kiegészítő díj jár minden egyes elhelyezett gyermek után, a többletdíj abban az esetben jár, ha az elhelyezett gyermek valamilyen speciális szükséglettel rendelkezik. Abban az esetben, ha a gyermek kollégiumi ellátásban vesz részt, a díjazásra a nevelőszülő erre nem jogosult. A nevelőszülőt a gyermek ellátására megillető díjak a nevelési díj és a külön ellátmány, amelyet a gyermekre kell felhasználni. A felhasználást a nevelőszülői hálózat működtetője a nevelőszülői tanácsadó által ellenőrzi. A Gyvt. szabályai alapján minden gyermekjóléti és gyermekvédelmi ellátást, szolgáltatást nyújtó intézményt, szervezetet a fővárosi és megyei kormányhivatalok ellenőriznek. A nevelőszülőnek a működtetővel folyamatos együttműködési kötelezettsége van. Együtt kell működnie a gondozásában elhelyezett gyermek gyermekvédelmi gyámjával, a gyámhatósággal, a területi gyermekvédelmi szakszolgálattal és minden olyan intézménnyel, aki a gyermek gondozásában, nevelésében részt vesz. A nevelőszülő napi munkaideje 24 óra, szabadságra negyedévente van lehetősége, az elhelyezett gyermekek számától függően max. 3 nap, ami összevonható. **Dr. Feffer Zsuzsanna** elmondta, hogy még nem találkozott olyan nevelőszülővel, aki ezt a szabadságot ne a gyerekekkel töltötte volna. De javasolni szokták a szülőknek, hogy egy-egy hétvégén kikapcsolódjanak, mert a rekreáció nélkülözhetetlen. Ilyen esetben a működtetőnek kötelezettsége biztosítani, hogy a megfelelő személy gondoskodik a gyerekekről. Ez általában gyermekgondozó kijelölésével történik. Lényeges, hogy elsősorban a nevelőszülő családjából, hozzátartozói köréből kerüljön ki ez a személy. Olyan személyt nem lehet gondozóként kijelölni, aki ellen a nevelőszülő tiltakozik. Gyermekgondozó biztosításával kell gondoskodni arról az időszakról is, amikor a nevelőszülő a kötelező képzési, továbbképzési kötelezettségét teljesíti. **Dr. Feffer Zsuzsanna** a gyermekvédelmi gyámsággal összefüggésben elmondta, hogy 2013. december 31-ig a nevelőszülő gyámként is kirendelhető volt. A foglalkoztatási jogviszony létrejöttét követően már nincs a nevelőszülőknek teljes körű gyámi jogosítványuk. Adott gyermek tekintetében két év után lehet javasolni, hogy az egészségügyi jognyilatkozatok, a gyermek oktatásával, illetve a gyermek okmányainak beszerzésével kapcsolatos gyámi feladatokra a nevelőszülő kirendelhető legyen abban az esetben, ha erre a gyermekvédelmi gyám javaslatot tesz. A nevelőszülő nagyon komplex és szerteágazó feladatot ellátó személy. **Dr. Feffer Zsuzsanna** elmondta, hogy Encsen egy képzésen 80%-ban roma nevelőszülők vettek részt, akik rengeteg új információra tettek szert, ami a saját gyerekekük vonatkozásában is fel tudtak használni. Reményét fejezte ki, hogy minél többen vállalkoznak majd erre a feladatra.

Jakus László megkérdezte, hogy a hálózat mennyire támogatja a szülőket, milyen továbbképzések vannak? Elmondta, hogy egy normál családban is idegenkednek a szülők attól, hogy a problémáikkal pszichológushoz forduljanak. A romák ilyen szempontból még tájékozatlanabbak. Milyen támogatást kaphatnak a nevelőszülők annak érdekében, hogy az e fajta segítséget igénybe vegyék, hiszen ezek a gyermekek jelentős mentális hátránnyal rendelkeznek.

Dr. Feffer Zsuzsanna példaként említette, hogy a nevelőszülők először teherként élték meg, hogy nem láthatják el a gyámi tisztséget és még egy emberrel több jár a háztartásukba. De minél többen jönnek, annál többen tudnak segíteni. Főszabály szerint a nevelőszülő feladatellátását nem csak a működtetőnek, hanem a gyermekvédelmi gyámnak is segítenie kell. A nevelőszülői hálózat működtetője nevelőszülői tanácsadó foglalkoztatásával biztosítja, hogy felkeresse az otthonában, tájékozódjon a problémáiról és ennek megfelelően segítsen megfelelő szolgáltatást igénybe venni. A nevelőszülő nincs egyedül, a nevelőszülői tanácsadónak és a gyermekvédelmi gyámnak közösen meg kell találni azt a szolgáltatási formát, amellyel a gyermeknek ez a problémája orvosolható. Ebben partnernek kell lennie az oktatási intézménynek is. A gyermekvédelmi észlelő jelzőrendszernek a nevelőszülő ugyanolyan tagja, azon az adott településen ő is közfeladatot ellátó személy. A problémát az iskolának az ő számára is jeleznie kell, és viszont. Ennek az együttműködésnek minden esetben meg kell történnie, ami a gyermek sorsának alakulása szempontjából lényeges lehet. A

nevelőszülőknek félévente továbbképzési kötelezettségük van. A működtető felelőssége, hogy ezt a továbbképzést hogyan szervezi meg. Egy kisebb hálózat esetében van létjogosultsága a hálózat nevelőszülőinek összehívásának az aktuális problémák átbeszélése érdekében. Az ismeretek felfrissítésén túl a továbbképzést úgy kell tematizálni, hogy az mindig aktuálisan segítsen a feladatellátásban. A Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei nagy állami fenntartású nevelőszülői hálózat 1000-1200 fős, amely az elhelyezhető gyermekek számát tekintve is hatalmas. A továbbképzések kisebb csoportokban hatékonyak. Minden harmadik félévben lehet tapasztalatcserés megbeszéléseket tartani. Egyre több olyan képzés van, amelyben a szakemberek új továbbképzési lehetőségekkel szembesülhetnek.

Jakus László a fenntartók ellenőrzéséről, illetve szakmai támogatásáról érdeklődött.

Dr. Feffer Zsuzsanna elmondta, hogy a Gyvt. alapján a gyermekvédelmi szakellátást nyújtó intézményeket, így a nevelőszülői hálózatokat is évente kell ellenőriznie a működést engedélyező szervnek. A szakmai tevékenységet legalább négyévente kell ellenőrizni. Az EMMI szakmai irányelveket tűz ki, illetve az országos hatósági ellenőrzési terven belül meghatároz olyan témavizsgálatokat, amelyeket az engedélyező hatóság vizsgál. Minimum négyévente a módszertani intézmények bevonásával a teljes szakmai munka ellenőrzésére is sor kerül.

3. napirend: Beszámoló az utolsó ülés óta eltelt időszak jelentősebb felzárkózást segítő intézkedéseiről

Langerné Victor Katalin, az EMMI társadalmi felzárkózásért felelős helyettes államtitkára beszámolt az elmúlt fél évben felzárkózásügyben elért eredményekről. A számszerű eredmények mellett nagyon fontosak a szemléletformálásban elért eredmények. Elmondta, hogy a Roma Platform kezdeményezés is a szemléletformálást segíti az Európai Bizottságtól elnyert közvetlen támogatással. Az Európai Bizottság úgy tartja jónak, hogy a társadalmi felzárkózásról, illetve a romaügyről minél szélesebb körben konzultáljanak a tagországok. A Szabolcs-Szatmár-Bereg, Borsod és Baranya megyékben tartott konzultációs fórumok nagyon jól sikerültek. Jelenleg újabb négy megyében Jász-Nagykun-Szolnok, Nógrád, Hajdú-Bihar és Heves megyében valósul meg Roma Platform pályázat. A fórumok célja, hogy a helyiek ismerjék meg, hogy felzárkózás ügyben mi zajlik, helyben milyen szakemberek dolgoznak. A Roma Platform nemsokára befejeződik, de elindult egy európai uniós pályázat az EFOP 1.6.3, ami minden megyének forrást ad arra, hogy felzárkózási fórumot valósíthasson meg három éven keresztül. A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Közgyűlés elnöke mára nagykövete lett ennek az ügynek, minden rendezvényre elmegy és vállalja, hogy egymás megismerése és a párbeszéd mennyit tud segíteni. Az EFOP 1.6.3 pályázat a megyék számára adott lehetőséget, hogy pályázzanak, amelyet minden megye is megnyert. Gratulált a Czinka Panna Egyesületnek a Győr-Moson-Sopron megyei munkában való részvételéhez. Példaértékű, hogy már a projekt megírásába is bevonták a szervezetet és rajtuk keresztül a roma embereket. A pályázat célja, hogy a megyék és a civil szervezetek között a bizalmi háló létrejötte elinduljon. A számszerű eredményekkel kapcsolatban elmondta, hogy a Biztos Kezdet Gyerekházak, a Jó Kis Hely Pályázat döntési listák megszülettek. Kb. 130-140 új Biztos Kezdet Gyerekház létesül az országban, amellyel nehéz helyzetben lévő településeken a legnagyobb szegénységben és kilátástalanságban élő családoknak lehet segíteni. A Biztos Kezdet Gyerekházak száma megduplázódik. Megszületett a telepprogramok döntési listája is, még egy - kb. 10 településre szóló - bírálati kör van hátra. Kb. 100 pályázat nyer pénzt arra, hogy humán fejlesztést hajtson végre, amelynek célja a Máltai Szeretetszolgálat jelenlét típusú fejlesztésének meghonosítása. Ezen kívül infrastrukturális fejlesztésre is nyernek pénzt. Kérte, hogy a TMCS is figyeljen ezekre a településekre. Javasolta egy-egy ilyen település meglátogatását annak érdekében, hogy tapasztalatot szerezzenek abban, hogy milyen az, amikor ekkora forrást kap egy település egy telep rehabilitációjára. Elmondta,

hogy a kiemelt programban is a Magyar Máltai Szeretetszolgálat munkatársait kérték fel a képzések megtartására, mert látható, hogy amit csinálnak, jól működik. Beszámolt róla, hogy a téli szünetben gyerekétkeztetés volt, amely érinti a szegénységben élő és a roma családokat. Ez volt a második téli szünet, amelyben nagyon sok gyerek jutott hozzá az étkeztetéshez. A cél, hogy minden önkormányzat vegye igénybe a gyerekétkeztetést. Kérte a civil szervezeteket, hogy a saját környezetükben érdeklődjenek, hogy élnek-e ezzel a lehetőséggel. Elmondta, hogy 2011 óta dolgoznak a stratégia mentén. Nagyon nehezen láttatható az elvégzett munka embertől emberig, ezt a társadalom és a politikai szint annyira nem látja. 2018. január 20-án volt egy konferencia a Magyar Tudományos Akadémián, amelyen részt vett Miniszterelnök Úr. A Roma Szakkollégiumok Országos Találkozóján első ízben vett részt minden roma szakkollégium. A felzárkózás fordulópontja volt, hogy a találkozón nagy elismerést kapott az ágazat, és a munka, amelyet partnerségben végeznek egyházakkal, civilekkel, egyetemekkel, romákkal, nem romákkal. Miniszterelnök Úr egyértelműen megerősítette és kiemelte, hogy ennek a munkának van értelme. Ez egy komoly elismerése a munkájuknak, és az embertől emberig való építkezés egy nagyon fontos nemzetmentő munka. Elmondta, hogy a szakkollégiumokba 325 fő van jelenleg, és majdnem 100 fő végzett. A végzetek elhelyezkedése majdnem 100%-os, és 80% fölötti azok aránya, akik a saját szakmájukban helyezkednek el. Elmondta, hogy 2014 óta nagyon sok mindenről beszélt és dolgozott a TMCS, aktív, hatékony munka folyt ebben a négy évben. Mindenkinnek megköszönte a segítséget, az ötleteket, javaslatokat. Elmondta, hogy a konzultációknak konkrét fizikai eredményei is vannak, partnerre, szövetségesre találtak a tagok, pályázatokat indítottak el együtt. Reményét fejezte ki, hogy az elkezdett munkát tudják majd folytatni.

Jakus László kérte, hogy essen szó a Közös Értékeink – Sokszínű Társadalom Projektről is.

Langerné Victor Katalin elmondta, hogy a felzárkózási szakterület a foglalkoztatástól a kultúráig mindennel foglalkozhat. A Közös Értékeink pályázat három évre a helyi roma kultúra megőrzését, bemutatását, népszerűsítését és esetenként olyan területek felfedezését támogatja, amit eddig nem karoltak fel. Baranya megyében mesemondókkal, faragókkal találkozott, akikről nem tudnak az emberek. A pályázat célja a helyiek feltérképezése és megismertetése.

Jakus László elmondta, hogy két alkalommal járt Brüsszelben, ahol a magyarországi szegregáció, valamint a roma holokauszt emlékezetével kapcsolatosan érdeklődtek tőle. Elmondta, hogy külön európai uniós forrás áll rendelkezésre arra, hogy a roma holokausztról méltóképpen meg tudjanak emlékezni. A harmadik kérdés a roma nyelv helyzetére vonatkozott.

Langerné Victor Katalin megköszönte Jakus Lászlónak a beszámolót és azt, hogy ilyen módon képviseli a romák ügyét. Elmondta, hogy egyre több szervezetet tudnak delegálni a brüsszeli rendezvényekre és sokszínű tájékoztatást tudnak nyújtani.

4. napirend: Beszámoló Tiszabő és Tiszabura települések helyzetének rendezéséről

Langerné Victor Katalin elmondta, hogy Tiszabő – Tiszabura ügye széleskörű kormányzati összefogást generált, a referenci szinttől a legmagasabb szintig. A két település helyzete a segítőkészséget, az összefogást váltott ki, és arra mutatott rá, hogy vannak települések, amelyekkel külön kell foglalkozni. Stratégia, összefogás, pénz, végiggondoltság mellett is vannak települések, akik önerejükben már nem tudnak a helyzetükből kijutni. A feladatot a Magyar Máltai Szeretetszolgálat vállalta fel.

Lantos Szilárd, a Magyar Máltai Szeretetszolgálat munkatársa előadásában elmondta, hogy 2015-ben merült fel, hogy Tiszabő – Tiszabura településeken el kell indítani egy programot az összegyűlt problémahalmaz kezelésére. A problémák nagyon szerteágazóak voltak, az ivóvíz állapota, az iskola, az óvodák helyzete, az általános szociális helyzete, a település működőképessé tétele és még sok

szegmens. Elmondta, hogy a szervezeten belül is háromszor tárgyalták döntéshozói szinten, hogy megkaphassák a támogatást, amivel az első programot el tudták indítani. Nem volt egyértelmű, hogy el lehet-e kezdeni a munkát. El kellett dönten, hogy melyik területen a legsürgetőbb elkezdni a helyzet kezelését. Néhány munkatársuk 2015 őszén kezdte el a helyzet feltárására irányuló munkát Tiszabón és Tiszaburán. A döntés előkészítés során legtöbbször az a kérdés vetődött fel, hogy miért éppen ezt a két települést támogatják. A Helyettes Államtitkársággal dolgoznak azon, hogy hogyan lehet behatárolni, hogy melyek a legnehezebb helyzetű települések Magyarországon. 200-300 olyan település van, ahol nagyon sürgető lenne a beavatkozás, de ezen belül is van 50 olyan település, ahol azonnali beavatkozásra volna szükség. Tiszabó Csenyétével együtt rendszeresen szerepel a legszegényebb települések listáján. Tiszabón és Tiszaburán a két településen összesen közel 7000 ember él, ami egy város népességének felel meg. **Lantos Szilárd** hangsúlyozta, hogy példaértékű az összefogás a helyi szereplőkkel, szülőkkel, kormányhivatalokkal, a megyei közgyűléssel, az EMMI különböző államtitkárságaival, a BM-mel, valamint az NGM-mel. Létrejött egy munkacsoport, amely folyamatosan figyelemmel kíséri a program megvalósítását. A munkacsoport hozzáállása nagyon támogató. A program helyzetfeltárása folyamán megtalálták a szakembereket, akiket be lehet vonni a programba. A kormányhatározat 2016 júliusában született meg, egy olyan szerteágazó programcsomag összeállításához, amely az egyént a fogantatásától a foglalkoztatásig végigkíséri. Ennek elemei a születés körüli állapotok, a lakhatás, az egészségügyi helyzet, az óvodáztatás, az iskola (egy önálló terület), továbbtanulás. Az egyik legnagyobb probléma ma Magyarországon a szegénységből, a nyomorból érkező, zömében roma származású gyerekek iskolában, szakképzésben tartása. A szakképzés után jön a foglalkoztatás, amelynek elhagyhatatlan része a közmunka, amely egy értékteremtő, előremutató munka legyen, hogy az erre szánt forrás ne csak szétfolyjon. Utána az embereket hogyan lehet eljuttatni olyan foglalkoztatókhoz, akik piaci alapon, rendes munkabérért adnak nekik munkát. A munka előrehaladtával a helyiekkel való konfliktusokat és feszüléseket sikerült közös gondolkodásba fordítani. A kormányhatározat egyik fő irányvonala az oktatás újrászervezése volt. 2016. szeptember 1-től a Máltai Szeretetszolgálat Iskola Alapítványa lépett be fenntartóként a tiszabói általános iskola, valamint a tiszaburai általános iskola és az óvoda életébe. A másik irány a közösségi rendezvények szervezése, valamint a közvetlen szociális munka, a kríziskezelés. Egy extra támogatásnak köszönhetően Tiszabón és Tiszaburán is indult tanoda. Mindkét településen fog Gyerekház indulni, Tiszabón már megvan a helye. Hangsúlyozta, hogy a fő felelősség a gyermekek életének végigkísérése a fogantatástól a foglalkoztatásig. A harmadik irány a foglalkoztatás, a két településen a közmunka a meghatározó foglalkoztatási lehetőség, amelyből egy-két év alatt ki kell kerülni. Mindkét településen érezteti a hatását a gazdaság fellendülése, vannak, akik eljárnak dolgozni, de sokkal többen képesek lennének rá. A közmunkaprogramot a településvezetéssel együtt kell újrászervezni. **Lantos Szilárd** képeken mutatta be Tiszabó és Tiszabura helyzetét. Felhívta a figyelmet az állami ellátórendszer felelősségére. A településeken működik védőnői hálózat, családsegítő, gyerekjóléti szolgálat, nevelési tanácsadó, melyek nagy munkaerőhiánnyal küzdenek. Az ő felelősségük, hogy a gyerekekből mit tudnak kihozni. Elmondta, hogy Tiszabón jóval több gyerek születik, mint a 4,5-szer nagyobb Kunhegyesen. A családok is felelősek ezért, de az ellátórendszernek komoly felelőssége van abban, hogy a döntéshozók figyelmét felhívja arra, hogy milyen teendők vannak a családok boldogulása érdekében. Elmondta, hogy a helyi emberek nyitottak a változtatásra, részt vesznek a programokban, adott esetben beállnak kerítést festeni. Minden szülő jót akar a gyerekének, ezért támogatják ezeket a tevékenységeket, részt vesznek a szülői munkaközösségi üléseken és tesznek azért, hogy jobb legyen. Ha érezni az összefogást, akkor az erő megsokszorozódik. A jelenlét programnak lényege megtalálni, és partnerré tenni a szülőket, gyerekeket, pedagógusokat, védőnőket. A védőnők kezébe eszközöket tudnak tenni, munkájukat gépjárművel, babacsomaggal támogatják. Ma Magyarországon a védőnői hálózat a legjobban szervezett hálózat, a védőnők nagyon elkötelezettek, nagyon jó tapasztalataik vannak velük

kapcsolatban. Keresik a lehetőségeket, hogy még milyen eszközökkel tudják segíteni a munkájukat. **Lantos Szilárd** hangsúlyozta, hogy ki kell szélesíteni a hátrányos helyzetben lévő településeken elkezdett munkát. Sokféle térkép van, amelyek mutatják a lemaradást. Akár bűnözési statisztika, orvosi ellátottság, közlekedési térkép, jövedelmi térkép, vagy a 20 ezer fős városoktól való távolság. Ezek a térképek kirajzolják az érintett térségeket, amelyek segítségre szorulnak. Említést tett a Gyerekházakról, ami szintén nagyon fontos eszköz a gyerekek fejlesztésére és ahol lehetőség van a szülők tanítására is. A szülőknek sok téves információjuk van a gyerekneveléssel kapcsolatban. A tévé reklámoknak nagy erejük van a téves információk továbbításában. Szemléletformálásra és normarendszer áthangolásra van szükség, amit közvetíteni kell. A gyerekházakban, iskolákban, tanodákban, a közösségi terekben kell ezeket a normarendszereket megteremteni, és ezzel már nagyon sokat lehet tenni. A szakemberhiány tekintetében elmondta, hogy Tiszaburán idén 3 párhuzamos osztállyal működnek az alsó évfolyamok, tavaly a 10 osztályra 4 tanító jutott, a többi hat osztállyal pedagógiai asszisztens foglalkozik. És hiányzik délutánról 10 tanító, akiknek a napközit kellene vinni. Nagyon nehéz fenntartható módon ide vonzani a szakembereket. Tiszaburán megszervezték, hogy 40 fiatal érettségizhessen a kunhegyesi Nagy László Szakképző Iskola érettségit adó képzésére egy Tiszaburára kihelyezett tagozaton. Ha csak 4 vagy 8 fiatal továbbtanul, és esetleg elvégez egy óvodapedagógusi vagy tanító iskolát, akkor őket támogatni kell munkaidővel, pénzzel, tandíjjal, utazási díjjal. **Lantos Szilárd** elmondta, hogy a foglalkoztatási program részeként ősztől bevezetésre kerül majd, hogy a megművelt kiskertekből megveszik a terményt, és a gyerekek részvételével savanyúságot tudnak eltenni. Ennek kézzel fogható eredménye van, a gyerekek látják, hogy ha tesznek valamit, annak eredménye van. Az iskolákkal kapcsolatban elmondta, hogy nem vittek oda új tantestületet, az ottani tanárokat és szakembereket kell motiválni, ők is képesek változtatni. A pedagógusok reményvesztetten, kudarcokkal, sokszor eszköztelenül álltak. Az iskola pár évvel ezelőtt egy harctér volt, mindenki feljelentett mindenkit, a 2015/16-os tanévben kb. 40-50 rendőri intézkedés történt az iskolában, 2016/17-ben egy sem, nem történt rongálás, verekedés. Az idei tanévben már volt kettő, de ez időnként előfordulhat. A pedagógusoknak lett egy védett közege, kapnak támogatást az ötleteikhez, amelyeket el is kezdtek megvalósítani. Az iskolában az életveszélyes állapotokat támogatásból szüntették meg, a felújításokat a legegyszerűbb eszközökkel egészítették ki, a vakolást közmunkásokkal oldották meg. **Lantos Szilárd** megjegyezte, hogy a Tűzoltóság és az ÁNTSZ nem akart engedélyt adni 2016-ban a szeptember 1-ei tanévkezdésre. Előadása végén felsorolt még néhány eszközt a beavatkozásra. A szemüveg program, látásvizsgálat minden évben lezajlik, nagy figyelmet fordítanak a tetűirtásra, a patkányok és kóbor kutyák elleni védekezésre. Eddig több mint 10 millió Ft-ot fordítottak a kóbor kutyák összegyűjtésére a két településen. Ez önkormányzati feladat, hosszú távon lehet ezt a problémát megoldani. A kerteket be kell keríteni, a kutyákat bechipezni, a jegyzőnek össze kell írnia az ebek. A foci tekintetében elmondta, hogy Tiszaburán az iskolaudvaron műfüves focipályát építenek TAO finanszírozásból, amely a 400 fős iskolának világitással, adott esetben fedéssel egy újabb „tornateremként” szolgálhat. Elmondta, hogy nehéz feladat, hogy meglegyen a sportegyesületi keret, a támogató, nehéz az elszámolás rendszere. Rendszeres edzéseket tartanak és részt vesznek a Bozsik-program mérkőzésein. Közösségi elemként kiemelte a Szimfónia-programot, amelynek a közösségi zenélés az alapja, emellett fejleszti a finommotorikus képességet és az alázatot a zene felé. A Nemzeti Minimum-program keretében 2016-ban kaptak egy 10 perces fellépési időt a Budapest Arénában. **Lantos Szilárd** elmondta, hogy Tiszaburán jelenleg adósságrendezés van folyamatban, Tiszabura nyáron fog csődhelyzetbe kerülni szabálytalanul felhasznált közmunka programok miatt. Korábban is volt mindkét településen adósságrendezés, Tiszaburán elkerült az önkormányzattól a település teljes ingatlanvagyonát. A kormányhatározat része ezeket is visszavásárolni. Szerepel a tervek között további ingatlanok vásárlása, gyerekházak, tanoda, foglalkoztatás céljára. Tiszaburán a közmunkára építve asztalos üzem, varroda és közfürdő nyílt. Tiszabó mellett egy gazdálkodásra alkalmas majorságon tyúktartás, fafeldolgozás zajlik. A közmunka

szervezési feladatokat az önkormányzattal partnerségben végzik. A tiszabői művelődési ház teljesen szétzedett épületében egy főzőkonyha kialakítását tervezik közmunka program keretében. A közösségi elemek mellett a közvetlen segítségnyújtás is fontos, melynek része a kályha-program, és segítenek az áram visszakapcsolásokban is. **Lantos Szilárd** az előadása végén beszélt a középiskolai mentorálás tapasztalatairól. Elmondta, hogy Tiszaburáról Kunhegyesre járnak a gyerekek, Tiszabőről pedig Törökszentmiklóásra. A kunhegyesi szakképző iskolában a pedagógus hiány miatt 0. órák vannak. Mivel Tiszaburáról nincs közvetlen buszjárat és csatlakozás sincs, ezért 5 órákor el kell indulniuk a gyerekeknek az iskolába a 7 órákor kezdődő órára. Ezt sokan nem csinálták meg, amiért igazolatlan hiányzás jár, legvégső esetben az igazolatlan órák miatt a gyerekeket törlik a tanulói névjegyzékből. Kár, hogy ilyenek miatt sok ember, sokéves munkája vesz el. Tehát vannak rendszerszintű problémák és helyi problémák, amelyeket apró léptek mentén kell megoldani.

Duka László a Cigányokért Kulturális Egyesület képviselőjében megkérdezte, hogy a helyi vagy a megyei roma nemzetiségi önkormányzattal milyen kapcsolatot alakítottak ki, miben tudtak ők segíteni.

Lantos Szilárd elmondta, hogy a munka elején a megyei önkormányzattal nem volt kapcsolatuk, amely később megváltozott és nagyon hasznos volt a támogató segítségük. Helyben a két roma önkormányzattal a kezdetektől volt kapcsolatuk. Felajánlotta, hogy a két településen szívesen vendégül látja a TMCS tagokat, hogy személyesen is láthassák az itt folyó munkát és programokat..

Oláhné Balogh Tímea a Roma Láng Egyesület képviselőjében hangsúlyozta, hogy a két településen a felzárkózási programok komplexen megjelennek és csakis így lehet előrelépni. Megkérdezte, hogy ezek a jó gyakorlatok valamilyen formában elérhetőek lesznek-e más települések számára, valamilyen írásos formában. Az országban sok olyan település van, akik ezekre az ötletekre rászorulnak.

Lantos Szilárd elmondta, hogy nem tesznek extra dolgokat, másnál is fellelhető kezdeményezéseket állítanak sorba. De ez egyfajta szemlélet, sorsközösség-vállalás az ott lakókkal. Még úgy is, hogy a „jóléti erkélyről” érkező segítő onnan hazamegy. De mégis megvan a munkatársak szintjén a sorsközösség-vállalás. A folyamatos bizalom építés és megtartás a kulcsa az egésznek, amihez egymás mellett kell állni. Nem állhatnak szemben sem a pedagógussal, sem a polgármesterrel, sem a szülőkkel és a gyerekekkel. Dolgoznak rajta, hogy ez megmutatható legyen. Erőt ad, hogy az elvégzett munkának van eredménye. Ezt mutatni kell a döntéshozók, a családok, a szakemberek felé. A védőnő, a pedagógus, a polgármester, a kitérő rendőr mind egyedül vannak, mindenkit partnerré kell tenni, mert egyedül nem tudnak eredményre jutni.

Langerné Victor Katalin megköszönte az előadást és a felajánlást. Elfogadta a meghívást, mert véleménye szerint nem lehet ezekről a dolgokról az asztal mellett beszélni. Elmondta, hogy a TMCS volt Hajdúdorogon, Pécsen, Győrben, Álmosdon és Bagamérban. A program kezdetekor járt Tiszaburán és a szívbemarkoló reménytelenség benyomásával jött el onnan. Már sokkal jobb odamenni, mert legalább a gyerekek szemében látszik a remény és a bizalom. A Máltai Szeretetszolgálat tudásából nagyon sok minden átadható. Ezért is érdemes találkozni velük és látni, hogy hogyan dolgoznak, mert az inspiráló lehet. A közösségépítő hozzáállást meg kell tanítani a többi karitatív szervezetnek is. Felajánlotta, hogy a TMCS ülésre hívjanak vendégeket, akiket érdemes meggyőzni arról, hogy a helyzet nem reménytelen.

Langerné Victor Katalin megerősítette, hogy a következő TMCS ülés Tiszabura – Tiszabő helyszínén lesz megtartva és további hozzászólás hiányában az ülést lezárta.

Hangfelvétel alapján készítette: Józsa Teodóra szakreferens

Látta: Szabó-Princz Viktória titkárságvezető

Jóváhagyta: Langerné Victor Katalin társadalmi felzárkózásért felelős helyettes államtitkár